

PODSTANARI NA INTERNETU

Sajber identitet u Srba

Mnogi smatraju da im je kao lični ili poslovni sajber identitet dovoljno što su kao pojedinci ili firme prisutni na društvenim mrežama. Ta zabluda zgodno može da se objasni kroz modernu internet basnu o „Tri internet praseta“

Piše Lazar Bošković, marketing i PR konsultant

Ako Google priupitate šta ima da kaže na temu „cyber identity“, odmah će da ponudi kao do-datak i reč „theft“, što znači da je mnogo onih koji na internetu traže nešto o krađi sajber identiteta. Ta krađa danas može da bude mnogo opasnija i štetnija od krađe lične karte, pečata, pa i kreditne kartice.

Neki, međutim, uopšte i nemaju sajber identitet, pa onda misle da nemaju šta ni da im ukradu. Šta je uopšte taj sajber identitet?

Mnogi to svode samo na izmišljene internet nadimke ili tajnovite avatare na svojim profilima na društvenim mrežama. Ali šta je sa onim pravim, ozbiljnim sajber identitetom, kada se pojedinac ili firma pojavljuje na internetu pod svojim rođenim imenom ili poslovnim nazivom? Šta kada ima mnogo onih koji se zovu Jovan Jovanović (a nisu i Zmaj) ili mnogo malih preduzetničkih radnji sličnog naziva i delatnosti? Kako da ih prijatelji ili kupci razlikuju i pronalaze na internetu? Istina je surova - jedini pravi i ozbiljni sajber identitet, koji niko ne može da im ukrade ili oduzme, može da se stvori samo na sopstvenom internet domenu. Ako zgodan naziv domena neko nije već registrovao...

Mnogi smatraju da im je kao lični ili poslovni sajber identitet dovoljno što su kao pojedinci ili firme prisutni na društvenim mrežama. Ta zabluda zgodno može da se objasni kroz modernu internet basnu o „Tri internet praseta“, koja glasi: Bila danas tri internet praseta po imenu Internet Beskućnik, Internet Podstanar i Internet Vlasnik. Prvo prase, Internet Beskućnik, postojalo je samo u *offline* svetu i na njega ste mogli da naletite samo slučajno na ulici. Nije ga nigde bilo u rezultatima internet pretraživanja, a i retko ko ga je smatrao za ozbiljnu prasetinu.

Drugo prase, Internet Podstanar, shvatilo je na vreme da treba da preduzme nešto kako bi se skućilo na internetu i odlučilo da se besplatno nastani na nekoj društvenoj mreži. Sazida ono tamo svoj profil i neko

vreme je prijatno živelo u ubeđenju da je sve to njegovo... Sve dok jednog dana nije došao Strašni Cuk (iliti Zak, po američkom) i oduvao mu profil, optuživši ga za prazizam, jer je 1. maja lajkovao i šerovao neku sliku sa prasetom na ražnju. I tako Internet Podstanar začas posla postade Internet Beskućnik. Čak je ostao i bez svih svojih fotografija i raznih pisanija, a ni prijatelji nisu znali gde sad da ga nađu.

Treće prase, Internet Vlasnik, od početka je slušalo

savete iskusnih internet prasića, pa je pametno registrovalo svoj naziv internet domena i na njemu postavilo jednu veb stranu sa adresama svih svojih profila na društvenim mrežama i svojim podacima za kontakt. Tako je imalo trajnu, lično odabranu veb-adresu preko koje uvek, svi, lako mogu da ga pronadu i prepoznaju na internetu. A jednog dana, kad bude para i vremena, na toj istoj adresi - svom internet placu, sagradiće i sopstvenu kuću - internet sajt. Koji niko neće moći da oduva...

Slično je i sa poslovnim sajber identitetom. Ako se firma na internetu pojavljuje samo preko tuđih internet lokacija, bilo da su to društvene mreže ili besplatne platforme za postavljanje prezentacija - to nije pravi sajber identitet, jer nad tim lokaci-

jama nema nikakvu kontrolu, tamo je samo podstanar, a „stanodavci“ mogu već sutra da joj onemoguće pristup. Tako bi se firma našla „na ulici“, bez prepoznatljive internet adrese, bez vidljivog internet prisustva. Samo na vlastitom internet domenu ona može da sagradi svoj poslovni sajber identitet, jer je taj poslovni internet domen deo poslovne veb-adrese, na kojoj je sajt firme, i adrese poslovne e-pošte, preko koje ona komunicira sa saradnicima i mušterijama.

Oni koji brinu o svojoj prepoznatljivosti u virtuelnom svetu, imaju korisne savete za poslovni sajber identitet na adresi www.nazivfirme.co.rs, a za lični sajber identitet na www.imeprezime.in.rs. Prvi korak do vlastitog domena je provera raspoloživosti naziva domena na adresi domen.rs/whois, a drugi izbor ovlašćenog registra na domen.rs/registeri. **N**

AKO SE FIRMA NA INTERNETU POJAVLJUJE SAMO PREKO TUĐIH INTERNET LOKACIJA, BILO DA SU TO DRUŠTVENE MREŽE ILI BESPLATNE PLATFORME ZA POSTAVLJANJE PREZENTACIJA - TO NIJE PRAVI SAJBER IDENTITET, JER NAD TIM LOKACIJAMA NEMA NIKAKVU KONTROLU, TAMO JE SAMO PODSTANAR